

aedu, hulg kriisuid ja lloostrid lullatud tornidega. Tatarlased läksid saadikuid Kiievi linna rahva juure, selle ettepanesluuga, endid alla seita. Kierlased lüllaistwad ühelti niisuguse ettepanesi tagasi ja lõivad saadikud maha, wötsiwad nõuuls ledu-linna eest seisata ja Kiievi linna pühapaikasid füüs'da. Rabwas oli julgem kui würst; würst, kui ta Tatarlaste liginemist suulda sai, põgenes linnast välja wöderasse valda abi otsima. Kiiewisse tuli teine würst, Daaniel Galitski. Juba enne oli ta Tatarlastega wöidelnud ja teadis nende hirmust jõuudn ja, et tema oma väega üksi midagi Tatarlaste vastu ei jõua teha; ta läks naabrite juure abi otsima, aga jäitis Kiiewisse wahwa sõdija Dimitri, kes osav oli sõjas ja valituse ojades.

Peagi viirasiwad Tatarlased Kiievi linna ümber oma luge-mata wäebulladega. Wangerte lärinast, kaamelite ja härjade mõdranisest, hobuste hirnumisest ja waenlaste kisamisest oli linn nõnda täis, et Kiiewlased teine teist suulda ei wöinud. Dimitri ei kohunud ära, tema ei tunnud hirmu — tema oli wahwas ja jagas lülma werega ja järele mõteldes oma lõbs-kusid välja. Tatarlased panivad niiud omad müüri-lõhkumisse masinad tööde ja põrutasiwad nendega õõd ja väena vastu müürisid. Müürid langevad viimaks, aga müüride asemel seisivad Kiiewlased kui müür ja laitsesivad oma riinaga ledu-linna. Venelased ja Tatarlased wötillesiwad sangesde: "nooled pimestasiwad öhku; viigid pragisefiwad ja murdusiwad katki;" surnuid ja surejaid sõtkuti jalgaadega. Lähing tuuris öhtuni ja Tatarlased saiwad Kiievi müürid oma läitte ja jäiwad siia vuhusele. Kiiewlased tömbasivad ennast linna tagasi ja tegi wad enesete teiwastest uued kindlusid ja idutasiwad vastu panna, nii lana, kui joud jassab. Wåbe lootust oli ära peaseda, seda nägivad Kiiewlased, aga fesselegi ei tu'nud meeles armu valuda. Ilma sõjariistadeta elanikud otisisiwad varjupäla stilus, wedasiwad lõige oma maranduse sinna ja panivad seda looride peale. Seinad ei jõudnud seda rasfnist fanda, murdusiwad siise ja pigistasiwad rahva surnuks. Õõ läks mõõda; hommik tulj ja Tatarlased, uuesti karastatud, nägivad imelspanemisega, et neil uueste tuleb wöidelba Kiiew-

laobtega. Aga neil polnud raske, töhna kindlust ära wöita. Venelased wötillesiwad meeles ärabeitmisega, wötillesiwad surmani ja laisiwad oma suraukehadega tervet platsi liriku ümber. Tatarlased wötsiwad Kiievi ja saiwad ta wang'i Dimitri; nad viisiwad tema Bati ette ja Bati, imelk pannes tema wahwust ja julgust, jäitis tema elusje. Aga Dimitri, et Venemaad peasta täielisest laastamisest, andis nõuu õhtu poolle minna, enne kui seal sõjawäed loosku jõuavad tulla.

Bati kuulas teda, läks edasj, lõik ära loostates, mis tee peal ette puutus ja läks viimaks Venemaa piirist üle. Terwe ristirahwa õnnels ei olnud mitte igalpool niisugust fortatud olekut nagu Venemaa; mitmed väljamää walitsejad ühendasivad endid, astusivad Mongoli rahvale vastu, panivad neile tee kinni ja fundisivad neid tagasi minema. Kui Bati tagasi tuli, joi ta lõige oma sõjawäega Wolga jõe madalikule elama ja holas oma Tatarj riiki Ruld.-orduks nimetama. Siis nõudis Bati, et lõik Wene würstid, kes elusse jäiwal, annetega tema ette pidimad tulema, teda summardama. Kas tahulu wööti tahtmata, teha ei wöinud midagi: tervis minna. Würstid ei julgenud vastu panna ja lätsiwad Ruld.-ordusse. Siin piduwad nad enne palju teutust kannatamo, alandowaib sombeid täitma. Bati teentid summardama, enne kui neid tema ette lahti. Boljude juba malutas sees ja vastumeel ajas lõige were näoõse, aga mõistus ja järele-mõilemine ütlesiwad, et siin midagi ei wööti parata. Mis inimene lülwab, seda tema ta leisab. Aga tuliid ja umbmeel lülwasiwad waenu ja wiha; need lülwasiwad üles nõdrusels, millest olendamine ja wangipöli wörsus. Ja jõuudu ei olnud fujagilt mõito, et seda häbistamat alandamist enesete pealt ära weeretada, seda hirmust Tatarlaste iset.

Ültitud würstid panivad Tatarlastele mehiselt wadiu; aga need Wene würstidest, kes ette wötsiwad endid mitte Tatarlaste alla anda, saiwad hukka ja ei saatnud Venemaa ühelegi setgitust. Nõnda oli Eschernigowi würst Ribbael, leda ordusse lutjuti; ta wötsis nõuuls mitte seda teha, mis Tatarlased tema läest usu poolest nõuawad; ei labe tule wahelt läbi minna, mida Tatarlased nõuudsiwad, arwates, et see, kes Bati ette